

II

(Nelegislativní akty)

NAŘÍZENÍ

NAŘÍZENÍ KOMISE V PŘENESENÉ PRAVOMOCI (EU) 2020/550

ze dne 12. února 2020,

kterým se mění přílohy II a IV nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 978/2012, pokud jde o dočasné odnětí režimů podle čl. 1 odst. 2 nařízení (EU) č. 978/2012 pro některé produkty pocházející z Kambodžského království

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 978/2012 ze dne 25. října 2012 o uplatňování systému všeobecných celních preferencí a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 732/2008 ⁽¹⁾, a zejména na čl. 19 odst. 10 uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

1. POSTUP

- (1) Kambodžské království (dále jen „Kambodža“) využívá celních preferencí poskytovaných v rámci zvláštního režimu pro nejméně rozvinuté země – „Vše kromě zbraní“ (EBA) – podle čl. 1 odst. 2 písm. c) nařízení (EU) č. 978/2012 (dále jen „nařízení o systému GSP“). Je rovněž na seznamu zemí zvýhodněných v rámci obecného režimu podle čl. 1 odst. 2 písm. a) nařízení o systému GSP. V souladu s čl. 18 odst. 1 nařízení o systému GSP spočívá zvláštní režim pro nejméně rozvinuté země v pozastavení cel společného celního sazebníku na všechny produkty uvedené v kapitolách 1 až 97 kombinované nomenklatury, které pocházejí z Kambodže, s výjimkou produktů uvedených v kapitole 93, konkrétně zbraní a střeliva.
- (2) Podle čl. 19 odst. 1 písm. a) nařízení o systému GSP mohou být preferenční režimy uvedené v čl. 1 odst. 2 nařízení o systému GSP dočasně odňaty pro všechny nebo některé produkty pocházející ze zvýhodněné země z důvodů závažného a systematického porušování zásad stanovených v úmluvách uvedených v příloze VIII části A nařízení o systému GSP („základní úmluvy OSN a MOP o lidských a pracovních právech“).
- (3) Dne 11. února 2019 přijala Komise prováděcí rozhodnutí včetně přílohy (dále jen „oznámení o zahájení“), ⁽²⁾ jímž v souladu s čl. 19 odst. 3 nařízení o systému GSP zahájila postup dočasného odnětí celních preferencí Kambodži (dále jen „postup dočasného odnětí“). Téhož dne uvědomila Komise o uvedeném prováděcím rozhodnutí Evropský parlament a Radu.
- (4) Z údajů, které měla Komise v té době k dispozici, vyplynulo, že existují dostatečné důvody k zahájení postupu dočasného odnětí. Zejména 3. bod odůvodnění prováděcího rozhodnutí a 5. bod oznámení o zahájení odkazovaly na údaje naznačující, že Kambodža závažně a systematicky porušuje zásady stanovené v těchto čtyřech základních úmluvách OSN a MOP o lidských a pracovních právech:

⁽¹⁾ Úř. věst. L 303, 31.10.2012, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. C 55, 12.2.2019, s. 11.

- Mezinárodní pakt o občanských a politických právech (1966),
 - Úmluva o svobodě sdružování a ochraně práva odborově se organizovat, č. 87 (1948) (dále jen „úmluva MOP č. 87“),
 - Úmluva o provádění zásad práva organizovat se a kolektivně vyjednávat, č. 98 (1949) (dále jen „úmluva MOP č. 98“), a
 - Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech (1966).
- (5) V oznámení o zahájení vyzvala Komise Kambodžu a třetí strany, aby Komisi oznámily svá stanoviska. Svá písemná vyjádření předložila Komisi třináct třetích stran, které byly zaregistrovány ve lhůtě stanovené v oznámení o zahájení.
- (6) Po zahájení postupu dočasného odnětí Komise sledovala a hodnotila provádění čtyř úmluv uvedených v oznámení o zahájení ze strany Kambodže. V souladu s čl. 19 odst. 4 písm. b) nařízení o systému GSP skončilo období sledování a hodnocení dne 12. srpna 2019.
- (7) Komise si vyžádala veškeré nezbytné informace v souladu s čl. 19 odst. 6 nařízení o systému GSP, včetně dostupných posouzení příslušných monitorovacích orgánů a stanovisek Kambodže. V červnu 2019 uskutečnila Komise v Kambodži pozorovací misi.
- (8) Během období sledování a hodnocení poskytla Komise Kambodži veškeré možnosti k součinnosti, k předložení názorů a vyjádření a sdělení stanovisek. Například dne 24. července 2019 Komise Kambodžu vyzvala, aby písemně předložila svůj postoj ke zjištěním, která vedla k zahájení postupu dočasného odnětí. Kambodža Komisi odpověděla dne 12. srpna 2019 a zpochybnila důvody pro rozhodnutí Komise zahájit postup dočasného odnětí. Ve své odpovědi Kambodža rovněž zdůraznila řadu plánovaných nebo provedených nápravných opatření, a to zejména před zahájením postupu dočasného odnětí.
- (9) Dne 12. listopadu 2019 předložila Komise Kambodži v souladu s čl. 19 odst. 7 nařízení o systému GSP zprávu o svých zjištěních a závěrech (dále jen „zpráva“). Zpráva byla založena na souboru důkazů, jež Komise shromáždila do 31. října 2019 a jež se týkaly dodržování zásad stanovených ve čtyřech základních úmluvách OSN a MOP o lidských a pracovních právech, včetně důkazů a informací předložených Kambodžou a třetími stranami k dotčenému postupu.
- (10) Kambodža předložila svá vyjádření ke zprávě dne 12. prosince 2019.
- (11) Toto nařízení v přenesené pravomoci vychází ze zjištění uvedených ve zprávě a z podpůrných důkazů, následných hodnocení a posouzení s ohledem na odpověď Kambodže a na skutečnosti a vývoj po 12. prosinci 2019.

2. ZÁVAŽNÉ A SYSTEMATICKÉ PORUŠOVÁNÍ ZÁSAD STANOVENÝCH V MEZINÁRODNÍM PAKTU O OBČANSKÝCH A POLITICKÝCH PRÁVECH

2.1. Právo na účast na politickém životě (článek 25 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech)

- (12) Článek 25 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech stanoví, že každý občan má právo a možnost, bez jakýchkoli rozdílů uvedených v článku 2 a bez neodůvodněných omezení:
- a) podílet se na vedení veřejných záležitostí přímo nebo prostřednictvím svobodně volených zástupců;
 - b) volit a být volen v pravidelných volbách, jež se budou konat na základě všeobecného a rovného hlasovacího práva, tajným hlasováním zabezpečujícím svobodu hlasování;
 - c) vstoupit za rovných podmínek do veřejných služeb své země.

2.1.1. Zjištění

- (13) Kambodža přijala řadu represivních opatření proti hlavní opoziční straně, Kambodžské národní straně záchrany, která omezuje účast na politickém životě a volební práva v zemi. Jednalo se zejména o změny zákona o politických stranách, zatčení předsedy Kambodžské národní strany záchrany Kema Sokhy a soudem nařízené rozpuštění Kambodžské národní strany záchrany.

- (14) V březnu a červenci 2017 uzákonilo kambodžské Národní shromáždění několik změn zákona o politických stranách, které postavily mimo zákon vedení politické strany kýmkoli, kdo byl odsouzen v trestním řízení. Pozměněný zákon o politických stranách rovněž udělil Ministerstvu vnitra širokou posuzovací pravomoc, pokud jde o pozastavení činnosti politických stran a předkládání návrhů na rozpuštění politické strany Nejvyššímu soudu. V říjnu 2017 Národní shromáždění schválilo další změny řady volebních zákonů, které stanovily postup přerozdělení křesel, jež získala rozpuštěná strana.
- (15) Dne 3. září 2017 byl vůdce Kambodžské národní strany záchrany Kem Sokha zatčen na základě obvinění z vlastizrady a spiknutí s cílem svržení kambodžské vlády s pomocí zahraniční mocnosti ⁽³⁾.
- (16) Po více než roce ve vazbě byl Kem Sokha dne 10. září 2018 propuštěn na kauci za přísných podmínek a je pod soudním dohledem. Dne 10. listopadu 2019 byl Kem Sokha propuštěn ze soudního dohledu. I nadále však měl zákaz politické činnosti do doby, než bude znám výsledek procesu ⁽⁴⁾.
- (17) Dne 16. listopadu 2017 nařídil Nejvyšší soud Kambodže rozpuštění Kambodžské národní strany záchrany a zakázal 118 jejím vysoce postaveným činitelům politickou činnost na dobu pěti let. Rozhodnutí Nejvyššího soudu bylo založeno zejména na pozměněných ustanoveních článku 44 zákona o politických stranách, která Nejvyššímu soudu umožňují pozastavit činnost politické strany na dobu pěti let nebo ji rozpustit, pokud poruší čl. 6 odst. 2 a článek 7 zákona o politických stranách. Rozpuštění Kambodžské národní strany záchrany bylo částečně založeno na stejných obviněních, jež použil vyšetřující soudce v projednávaném případě proti Kemu Sokhovi ⁽⁵⁾.
- (18) Rozpuštění Kambodžské národní strany záchrany vedlo rovněž k odvolání 5 007 členů Kambodžské národní strany záchrany z funkcí obecních/místních zastupitelů, do nichž byli zvoleni v červnu 2017. Poslanci Národního shromáždění z řad členů Kambodžské národní strany záchrany byli nahrazeni nevolenými jedinci. V následných nepřímých volbách do Senátu dne 25. února 2018 získala všechna křesla odvolaných zástupců vládnoucí Kambodžská lidová strana ⁽⁶⁾. Po rozpuštění Kambodžské národní strany záchrany v zemi nezůstala před národními volbami konanými dne 29. července 2018, v nichž Kambodžská lidová strana získala všech 125 křesel v Národním shromáždění, žádná věrohodná opozice, čímž fakticky došlo ke vzniku vlády jedné strany bez parlamentní opozice.

2.1.2. **Postoj Kambodže**

- (19) Kambodža tvrdí, že pozměněný zákon o politických stranách platí bez rozdílu pro každou politickou stranu, stanoví všechny základní požadavky, které by měla dodržovat každá demokratická země, a klade si za cíl zabránit zneužívání, které není v souladu se základními demokratickými zásadami.
- (20) Kambodža odůvodňuje zatčení Kema Sokhy podle článku 443 trestního zákoníku, který postihuje trestný čin zločinného spolčení se zahraniční mocností, a opírá se o údajný důkaz zločinného spolčení Kema Sokhy za účelem svržení vlády ⁽⁷⁾. Tvrdí, že v souvislosti s výkonem funkce předsedy Kambodžské národní strany záchrany je do aktu vlastizrady zapletena i jeho strana, což vedlo k jejímu nucenému rozpuštění.
- (21) Kambodža dále tvrdí, že rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 16. listopadu 2017, kterým se nařizuje rozpuštění Kambodžské národní strany záchrany, bylo rozhodnutím svrchovaného státu a že výkon vnitrostátních soudních rozhodnutí je vnitřní záležitostí svrchovaného státu, který dodržuje zásady právního státu.

⁽³⁾ Tato obvinění byla založena na videozáznamu z roku 2013, v němž Kem Sokha diskutoval o strategii, jak získat hlasy za asistence zahraničních odborníků. Viz UA KHM 5/2017, 8. září 2017. Viz rovněž A/HRC/39/73/Add.1, 7. září 2018.

⁽⁴⁾ Dne 9. prosince 2019 oznámil kambodžský soud, že soudní proces s Kemem Sokhou bude zahájen dne 15. ledna 2020.

⁽⁵⁾ A/HRC/39/73/Add.1, bod 20.

⁽⁶⁾ Do 58 ze 62 křesel v Senátu jsou nepřímo voleni členové obecních rad. Do dalších čtyř křesel v Senátu jmenuje senátory král a Národní shromáždění.

⁽⁷⁾ Kambodža tvrdí, že jednání Kema Sokhy bylo prokázáno na videozáznamu, na němž údajně připustil, že jednal podle pokynů zahraniční mocnosti a že si jako konečný cíl stanovil změnu nejvyššího vládního činitele.

- (22) V souvislosti s volbami konanými dne 29. července 2018 Kambodža zdůrazňuje, že registrace dvaceti politických stran a účast 6 956 900 voličů je jasným důkazem toho, že změny zákona o politických stranách a následné přerozdělení křesel nezbavují Kambodžany jejich práva podílet se na správě věcí veřejných. Argument o porušení článku 25 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech tedy není oprávněný.

2.1.3. Posouzení

Změny zákona o politických stranách

- (23) Změny zákona o politických stranách provedené v roce 2017 zahrnují ustanovení, která poskytují širokou posuzovací pravomoc, pokud jde o rozpuštění politických stran a zákaz politické činnosti politických vůdců na dobu neurčitou bez řádného procesu ⁽⁸⁾.
- (24) Podle článku 38 zákona o politických stranách má Ministerstvo vnitra vůči politickým stranám rozsáhlé rozhodovací pravomoci a fakticky jedná jako jejich správce. Může například rozhodnout o pozastavení činnosti politických stran a může podat návrhy na jejich zrušení k Nejvyššímu soudu. Vzhledem k tomu, že článek 38 zákona o politických stranách neobsahuje jasná a transparentní kritéria pro takové návrhy, má Ministerstvo vnitra širokou posuzovací pravomoc, pokud jde o návrh na rozpuštění strany.
- (25) Podle Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva v Kambodži je pověření Ministerstva vnitra funkcí správce politických stran „v rozporu s mezinárodními normami, které vyžadují, aby regulační orgány byly nezávislé na výkonné moci s cílem zajistit rovné politické podmínky.“ ⁽⁹⁾ Kromě toho, jak konstatovala zvláštní zpravodajka OSN, změny zákona o politických stranách a následné přerozdělení křesel zbavilo „miliony Kambodžanů jejich práva na účast na politickém životě. Pro ty, kteří volili Kambodžskou národní stranu záchrany ve volebních obvodech, ve kterých tato strana zvítězila, byli kandidáti, pro které hlasovali ve volbách do Národního shromáždění v roce 2013 a v obecních volbách v roce 2017, nahrazeni lidmi, kteří zastupují různé politické strany, což mělo dopad na volbu senátorů. To představuje jasné porušení práva Kambodžanů podílet se na správě věcí veřejných, které předpokládá právo být zastupován prostřednictvím volených zástupců.“ ⁽¹⁰⁾
- (26) V lednu 2019 Kambodža změnila článek 45 zákona o politických stranách tím, že zavedla možnost, aby jednotlivci, jimž byla zakázána politická činnost, mohli usilovat o opětovné přiznání politických práv králem, a to na základě žádosti adresované předsedovi vlády. Tato změna však neumožňuje plné znovunabytí politických práv jednotlivců, jimž byla zakázána politická činnost, neboť tyto osoby ji nemohou fakticky obnovit, dokud zůstane Kambodžská národní strana záchrany jako celek rozpuštěna. Kromě toho o rozhodnutí opětovně jim přiznat politická práva rozhodují jejich političtí odpůrci, nikoli nezávislý orgán. A v neposlední řadě změna článku 45 zákona o politických stranách nenabízí žádné řešení, pokud jde o odvolání 5 007 obecních zastupitelů zvolených za Kambodžskou národní stranu záchrany z jejich funkce ⁽¹¹⁾.
- (27) S ohledem na výše uvedené skutečnosti Komise dospěla k závěru, že zákon o politických stranách ve znění z roku 2017 obsahuje ustanovení, která představují porušení zásad stanovených v článku 25 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech.

Rozpuštění Kambodžské národní strany záchrany a zatčení Kema Sokhy

- (28) Kambodža tvrdí, že důvodem pro rozpuštění Kambodžské národní strany záchrany bylo to, že její vůdce Kem Sokha spáchal zločin zločinného spolčení se zahraniční mocností. Komise však konstatuje, že Kambodžská národní strana záchrany byla zrušena ještě v době, kdy soudní řízení s Kemem Sokhou dosud nezačalo. Je třeba poznamenat, že zvláštní zpravodajka OSN vyjádřila vážné obavy ohledně průkaznosti rozhodnutí Nejvyššího soudu o rozpuštění Kambodžské národní strany záchrany ⁽¹²⁾ a závažnosti obvinění na základě těchto důkazů ⁽¹³⁾.

⁽⁸⁾ Viz společná zpráva národního týmu OSN (UNCT) a Kambodže v souvislosti s třetím cyklem všeobecného pravidelného přezkumu Kambodže, bod 11.

⁽⁹⁾ Úřad vysokého komisaře OSN pro lidská práva, *A human rights analysis of the amended law on political parties (Analýza pozměněného zákona o politických stranách z hlediska lidských práv)*, 28. března 2017.

⁽¹⁰⁾ Rada pro lidská práva, zpráva zvláštní zpravodajky o situaci v oblasti lidských práv v Kambodži, A/HRC/39/73, bod 76 (2018).

⁽¹¹⁾ A/HRC/42/60, bod 7.

⁽¹²⁾ A/HRC/39/73/Add.1, bod 20.

⁽¹³⁾ UA KHM 5/2017, 8. září 2017.

- (29) Podle pracovní skupiny OSN pro svévolné zadržení („UNWGAD“) bylo uvěznění Kema Sokhy politicky motivované ⁽¹⁴⁾ a je důsledkem výkonu jeho práv na svobodu přesvědčení a projevu, jakož i práv podílet se na správě své země a věcí veřejných. Proto to bylo v rozporu mimo jiné s články 19 a 25 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech ⁽¹⁵⁾. Zvláštní zpravodajka OSN rovněž vyjádřila obavu, že zatčení Kema Sokhy bylo politicky motivované před plánovanými všeobecnými volbami v roce 2018 ⁽¹⁶⁾.
- (30) Rozpuštění Kambodžské národní strany záchrany mělo za následek omezení práva podílet se na správě věcí veřejných v případě 118 jejích členů, 55 členů Kambodžské národní strany záchrany v Národním shromáždění a 5 007 zvolených místních a obecních zastupitelů, kteří byli odvoláni z funkce. Jak uvedla zvláštní zpravodajka OSN, rozpuštění Kambodžské národní strany záchrany a zákaz politické činnosti jejích členů zpochybňuje regulérnost všeobecných voleb konaných 29. července 2018 ⁽¹⁷⁾.
- (31) Monitorovací orgány OSN vyjádřily ohledně této situace jednomyslně obavu a uvedly, že přerozdělení křesel Kambodžské národní strany záchrany jiným stranám, zejména na obecní úrovni, zbavuje Kambodžany jejich práv na účast na politickém životě ⁽¹⁸⁾. Zpráva zvláštní zpravodajky OSN z roku 2018 rovněž dochází k závěru, že regrese v oblasti politických práv v Kambodži, včetně změn ústavy, v jejichž rámci má být zaveden zákon o urážce majestátu (*lèse-majesté*), představují závažný vývoj, který směřuje k potlačování nesouhlasných názorů a omezování základních svobod ⁽¹⁹⁾.
- (32) Od zahájení postupu dočasného odnětí v únoru 2019 bylo s ohledem na situaci v oblasti politických práv v Kambodži dosaženo jen minimálního pokroku. V kambodžském politickém prostředí i nadále převládá trend potlačování politických práv. Kambodžská národní strana záchrany je i nadále zakázána, příznivcům a členům této strany jsou i nadále odírána politická práva a Kambodžská lidová strana si upevnila téměř neomezenou kontrolu nad státními institucemi ⁽²⁰⁾. Funkce vedoucích představitelů obcí a obecních zastupitelů, jež vykonávali členové Kambodžské národní strany záchrany, převzali téměř kompletně nevolení členové Kambodžské lidové strany ⁽²¹⁾. Přestože byl vůdce opozice Kem Sokha dne 10. listopadu 2019 ze soudního dohledu propuštěn, jeho případ není uzavřen a stále čelí obviněním z trestné činnosti. Kromě toho má zákaz výkonu veškeré politické činnosti.

2.1.4. Závěry k článku 25 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech

- (33) S ohledem na všechny výše uvedené zřetele dospěla Komise k závěru, že opatření přijatá Kambodžou od roku 2017, zejména změny zákona o politických stranách, rozpuštění Kambodžské národní strany záchrany a následné přerozdělení mandátů této strany v Národním shromáždění a v místních radách, mají silný negativní dopad na demokracii, účast na politickém životě a pluralitu v Kambodži. Tato opatření vykazují rysy politicky motivovaného plánu sestávajícího z legislativních, soudních a správních opatření zaměřených na omezení účasti na politickém životě a volebních práv, zejména před všeobecnými volbami v červenci 2018. Tato opatření bránila tomu, aby Kambodžané mohli v plném rozsahu vykonávat svá politická práva, včetně práva podílet se na vedení veřejných záležitostí, volit a být voleni v řádných pravidelných volbách a vstoupit za rovných podmínek do veřejných služeb své země, jak stanoví článek 25 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech.
- (34) Komise dochází k závěru, že povaha porušených práv, doba trvání, rozsah a dopad zjištěných porušení dokládají, že Kambodža závažně a systematicky porušuje zásady stanovené v článku 25 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech ve smyslu čl. 19 odst. 1 písm. a) nařízení o systému GSP.

2.2. Právo na svobodu projevu (článek 19 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech)

- (35) Článek 19 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech stanoví:

⁽¹⁴⁾ Rada OSN pro lidská práva, stanoviska přijatá pracovní skupinou pro svévolné zadržení na jejím osmdesátém prvním zasedání ve dnech 17. až 26. dubna 2018, A/HRC/WGAD/2018/9, bod 57.

⁽¹⁵⁾ A/HRC/WGAD/2018/9, body 47 a 61.

⁽¹⁶⁾ UA KHM 5/2017, 8. září 2018.

⁽¹⁷⁾ A/HRC/39/73/Add.1, 15. srpna 2018, bod 87.

⁽¹⁸⁾ Tamtéž, bod 23 a bod 87.

⁽¹⁹⁾ A/HRC/39/73, bod 89.

⁽²⁰⁾ Viz rovněž A/HRC/42/60, 27. srpna 2019, bod 71.

⁽²¹⁾ Tamtéž, bod 5.

„1. Každý má právo zastávat svůj názor bez překážky.

2. Každý má právo na svobodu projevu; toto právo zahrnuje svobodu vyhledávat, přijímat a rozšiřovat informace a myšlenky všeho druhu, bez ohledu na hranice, ať ústně, písemně nebo tiskem, prostřednictvím umění nebo jakýmkoli jinými prostředky podle vlastní volby.

3. Užívání práv uvedených v odstavci 2 tohoto článku s sebou nese zvláštní povinnosti a odpovědnost. Může proto podléhat určitým omezením, avšak tato omezení budou pouze taková, jaká stanoví zákon a jež jsou nutná:

a) k respektování práv nebo pověsti jiných;

b) k ochraně národní bezpečnosti nebo veřejného pořádku nebo veřejného zdraví nebo morálky.“

- (36) Výbor pro lidská práva ve své obecné poznámce č. 34 k Mezinárodnímu paktu o občanských a politických právech konstatoval, že svoboda přesvědčení a projevu jsou úzce propojenými právy, jsou zásadní pro jakoukoli společnost a představují základy demokratické a svobodné společnosti⁽²²⁾. Jejich předpokladem je také svobodný tisk a možnost jiných sdělovacích prostředků vyjadřovat se k veřejným záležitostem bez cenzury či omezení a utvářet veřejné mínění.

2.2.1. Zjištění

- (37) Právní předpisy Kambodže obsahují řadu ustanovení, která jsou v rozporu s povinnostmi této země podle článku 19 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, zejména v důsledku široce a vágně formulovaných ustanovení, která dávají kambodžským orgánům při provádění těchto právních a správních předpisů širokou posuzovací pravomoc a možnost ukládat tresty za trestné činy související s uplatňováním svobody projevu. K těmto zákonům patří: změny kambodžské ústavy z roku 2018, ustanovení o urážce majestátu v trestním zákoníku, tiskový zákon, volební zákon, zákon o telekomunikacích, zákon o sdruženích a nevládních organizacích (LANGO), zákon o politických stranách, zákon o odborech a ministerská vyhláška (Prakas) č. 170 o publikační kontrole při správě webových stránek a sociálních médií přes internet v Kambodžském království.
- (38) Kromě toho Komise poukazuje na situaci novinářů, kteří čelí zatýkání, zadržování, obvinění a odsouzení, zrušení deníku Cambodia Daily po daňové kontrole, zrušení místního vysílání rozhlasových stanic Radio Free Asia (Rádio Svobodná Asie) a Voice of America (Hlas Ameriky), jakož i zrušení dalších rozhlasových frekvencí. Novináři byli obviněni nebo zadrženi, přičemž jediným důvodem bylo to, že se údajně vyslovovali kriticky na adresu kambodžské vlády nebo se zapojili do činností na podporu dodržování práva.
- (39) Na tuto situaci rovněž se znepokojením poukázalo několik mezinárodních monitorovacích orgánů. Zvláštní zpravodajka OSN ve svém prohlášení po skončení mise ze dne 5. května 2019 o situaci v oblasti lidských práv v Kambodži tuto zemi vyzvala, „aby poskytla více prostoru svobodnému tisku, včetně prostoru pro působení nezávislých novinářů“. Zpráva pracovní skupiny OSN pro všeobecný pravidelný přezkum z roku 2019 naléhavě vyzvala Kambodžu, aby okamžitě propustila z vazby jednotlivce zadržené za pokojný výkon práva na svobodu projevu a práva na shromažďování; chránila novináře, obránce lidských práv, členy politické opozice a členy odborů před obtěžováním, svévolným zatýkáním a fyzickými útoky; zaručila svobodný občanský prostor, a to on-line i off-line, který zaručí svobodu vyjadřování, bez strachu ze stíhání podle trestního zákoníku a zákona o telekomunikacích.⁽²³⁾ Dne 18. dubna 2019 Kambodža většinu těchto doporučení přijala.
- (40) Nárůst počtu právních opatření proti bývalým členům Kambodžské strany národní záchrany z roku 2019 je projevem závažného a systematického využívání a zneužívání právních předpisů s cílem zaměřit se na jednotlivce, kteří uplatňují své základní svobody, zejména právo zastávat názory bez překážky a právo na svobodu projevu, tyto jednotlivce zastrášovat a perzekvovat. Kambodžští občané, kteří vyjádřili svůj nesouhlas, jsou umlčováni a zbaveni svého práva na svobodu projevu, ještě větší měrou pak v sociálních médiích a na on-line platformách. Je jim vyhrožováno, jsou zastrášováni nebo jim hrozí trestní obvinění za jakýkoli vyjádřený nesouhlas, a to i prostřednictvím uplatnění ustanovení o urážce majestátu v rámci trestního zákoníku, které bylo zavedeno před více než rokem⁽²⁴⁾.

⁽²²⁾ Výbor OSN pro lidská práva (HRC), *General Comment No. 34, Article 19, Freedoms of opinion and expression (obecná poznámka č. 34, článek 19, svoboda přesvědčení a projevu)*, CCPR/C/GC/34, 11 (12. září 2011).

⁽²³⁾ Rada OSN pro lidská práva, *Report of the Working Group on the Universal Periodic Review: Cambodia (zpráva pracovní skupiny pro všeobecný pravidelný přezkum: Kambodža)*, A/HRC/41/17, s. 11 a násl., mimo jiné doporučení 110.12, 110.27, 110.29, 110.81, 110.83, 110.85, 110.87, 110.91, 110.93, 110.94, 110.96, 110.98 a 110.99 (5. dubna 2019).

⁽²⁴⁾ V této souvislosti viz prohlášení zvláštní zpravodajky OSN ze dne 8. listopadu 2019.

2.2.2. *Postoj Kambodže*

- (41) Kambodža má za to, že výše uvedená opatření proti novinářům a sdělovacím prostředkům jsou oprávněná z titulu uplatňování jejich vnitrostátních právních a správních předpisů týkajících se zdanění a vysílacích licencí. Zdůrazňuje velký počet mediálních organizací, které jsou v současné době registrovány a působí v Kambodži. Rovněž poukazuje na to, že několika rozhlasovým stanicím udělila povolení znovu zahájit činnost a provozovatelům rozhlasového vysílání udělila povolení poskytovat vysílací čas.
- (42) Kambodža dále poukazuje na nedávný vývoj v oblasti právních předpisů, včetně zřízení komise pro posouzení možných změn tiskového zákona a pokračující práce na meziministerské úrovni na návrhu zákona o přístupu k informacím.

2.2.3. *Posouzení*

- (43) Využití právních předpisů k omezení práva na svobodu projevu je důvodem k vážnému znepokojení. Dne 19. června 2019 vyjádřili odborníci OSN, včetně zvláštní zpravodajky pro prosazování a ochranu práva na svobodu přesvědčení a projevu, obavy v souvislosti s využíváním trestního práva k potlačování svobody projevu, a to off-line i on-line, a připomněli Kambodži, že právo na svobodu projevu je jedním ze stěžejních základů demokratické a spravedlivé společnosti a že omezení svobody projevu musí být úzce a striktně vymezena. Kromě toho jsou podle čl. 19 odst. 3 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech právní kroky kambodžských orgánů vůči jednotlivcům za to, že pouze vyjadřují podporu politickým představitelům, neoprávněné, a představují proto neodůvodněná omezení. Postoj Kambodže, zejména její popis mediálního prostředí v zemi, je v příkrém kontrastu s jejím umístěním na 143. místě v žebříčku hodnotícím svobodu tisku (World Press Freedom Index). Dne 8. listopadu 2019 zvláštní zpravodajka OSN pro situaci v oblasti lidských práv v Kambodži této zemi připomněla, že zatýkání jako reakce na výkon svobody přesvědčení a projevu prostřednictvím politických projevů a vyjádření k věcem veřejným je nepřijatelné.
- (44) V souladu s četnými dostupnými zprávami občanské společnosti a mezinárodních orgánů pro lidská práva Komise rovněž konstatuje, že Kambodža omezila právo na svobodu projevu prostřednictvím uplatňování právních, soudních a správních opatření, zejména opatření proti novinářům, tisku a dalším sdělovacím prostředkům, nevládním organizacím a jednotlivcům včetně obránců lidských práv. Kambodžská opatření k nápravě těchto nedostatků se nerealizovala a Kambodža nepodnikla kroky k účinnému provádění doporučení všeobecného pravidelného přezkumu, pokud jde o nezávislost sdělovacích prostředků a svobodu projevu novinářů, přestože je přijala⁽²⁵⁾.
- (45) Skutečnost, že se Kambodža zavázala přezkoumat a/nebo pozměnit řadu svých právních předpisů, a to i při příležitosti všeobecného pravidelného přezkumu z roku 2019, a přijala v souvislosti s tímto přezkumem a/nebo změnami od zahájení postupu dočasně odnětí řadu administrativních kroků, dosud nevedla k hmatatelnému pokroku, pokud jde o uvádění kambodžských právních předpisů do souladu s mezinárodními závazky Kambodže v oblasti lidských práv, zejména s článkem 19 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech.
- (46) Komise připomíná, že ačkoli právo na svobodu projevu může podléhat určitým omezením, musí tato omezení splňovat podmínky stanovené v čl. 19 odst. 3 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, včetně podmínky, že jakékoli takové omezení musí být v demokratické společnosti nezbytné a přiměřené. Komise však shledává, že Kambodža dostatečně neprokázala, že omezení práva na svobodu projevu stanovená v jejím právním rámci a provádění tohoto rámce splňují podmínky stanovené v článku 19 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech.

2.2.4. *Závěry k článku 19 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech*

- (47) S ohledem na povahu práv, která byla porušena, dobu trvání, rozsah a dopad porušení Komise konstatuje, že Kambodža využívá své právní předpisy a svá soudní a správní opatření k omezení práva na svobodu projevu, a skutečnost, že nepřijala nezbytná opatření k zajištění svobodného občanského prostoru, představuje závažné a systematické porušení zásad stanovených v článku 19 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech ve smyslu čl. 19 odst. 1 písm. a) nařízení o systému GSP.

⁽²⁵⁾ A/HRC/41/17/Add. 1.

2.3. Právo na svobodu sdružování a pokojné shromažďování (články 21 a 22 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech)

- (48) Článek 21 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech stanoví, že se uznává právo na pokojné shromažďování. Výkon tohoto práva nesmí být žádným způsobem omezován s výjimkami, jež stanoví zákon a jež jsou nutné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti nebo veřejné bezpečnosti, veřejného pořádku, ochrany veřejného zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.
- (49) Článek 22 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech stanoví:
- „1. Každý má právo na svobodu sdružovat se s jinými, i právo zakládat na ochranu svých zájmů odborové organizace a přistupovat k nim.
2. Výkon tohoto práva nesmí být žádným způsobem omezován; výjimkou jsou omezení, jež jsou stanovena zákonem a jež jsou nutná v demokratické společnosti v zájmu národní nebo veřejné bezpečnosti, veřejného pořádku, ochrany veřejného zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných. Nic v tomto článku nebrání omezit zákonem výkon tohoto práva příslušníkům ozbrojených sil a policie.
3. Nic v tomto článku neopravňuje smluvní strany Úmluvy Mezinárodní organizace práce z roku 1948 o svobodě sdružování a ochraně práva organizovat se, aby přijaly zákonodárná opatření, jež by prejudikovala záruky stanovené v tomto Paktu nebo aplikovala právo takovým způsobem, jež by tyto záruky prejudikoval.“

2.3.1. Zjištění

- (50) Kambodža má v platnosti zákon o sdruženích a nevládních organizacích, který ukládá řadu omezení týkajících se registrace sdružení a jejich činností, jakož i rozsáhlé povinnosti podávat zprávy. Konkrétně článek 8 zákona o sdruženích a nevládních organizacích obsahuje široce formulované důvody k omezení registrace organizací občanské společnosti. Článek 9 zákona o sdruženích a nevládních organizacích podmiňuje registraci jakoukoli jejich činností. Článek 25 zákona o sdruženích a nevládních organizacích ve spojení s článkem 30 ukládá požadavky na podávání zpráv, z nichž některé jsou nejasné, přičemž organizacím občanské společnosti ukládá omezení, která jdou nad rámec omezení přípustných podle čl. 22 odst. 2 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech. Kromě toho požadavek na neutralitu⁽²⁶⁾ uvedený v článku 24 zákona o sdruženích a nevládních organizacích není definován a jeho uplatňování je nejasné. A v neposlední řadě zákon o sdruženích a nevládních organizacích umožňuje pozastavení činnosti nebo vyškrtnutí organizací občanské společnosti z důvodu nedodržení jejich vlastního statutu, a to i v případě, že toto nesplnění povinnosti není podle kambodžského práva trestným činem.
- (51) Kromě neurčitosti a nejasnosti právního rámce, pokud jde o zákon o sdruženích a nevládních organizacích, přijala Kambodža řadu opatření k potlačení výkonu svobody sdružování. Zejména zatýkání a zadržování klíčových aktivistů občanské společnosti, aktivistů v oblasti práv k půdě a ekologických aktivistů vedlo navzdory podmíněným trestům nebo královské milosti k tomu, že se prostor pro občanskou společnost zužuje⁽²⁷⁾. Povinnost oznamovat akce občanské společnosti v předstihu tří dnů byla sice v listopadu 2018 zrušena, nicméně Komise obdržela od organizací občanské společnosti informace, a to i v průběhu mise do Kambodže v červnu 2019, že tyto organizace jsou i nadále vystaveny nevybíravému sledování a obtěžování ze strany místní policie, armády i soudní moci. Některé organizace občanské společnosti referovaly o státním dohledu nad svými rodinnými příslušníky.
- (52) Tuto situaci potvrzují závěry a doporučení ze zprávy z července 2019 o úloze a dosažených úspěších Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva v Kambodži⁽²⁸⁾, v níž Úřad vysokého komisaře OSN pro lidská práva potvrzuje zprávy o důkladném sledování činností organizací občanské společnosti ze strany policie a vyzývá Kambodžu, aby rozšířila prostor pro organizace občanské společnosti. Obavy jsou rovněž vyjádřeny ve zprávě o všeobecném pravidelném přezkumu z roku 2019. Kambodža přijala doporučení v rámci všeobecného pravidelného přezkumu, v nichž byla vyzvána, aby upustila od veškerých druhů obtěžování, zastrahování, použití síly a svévolného zasahování do práv na svobodu sdružování a pokojného shromažďování.⁽²⁹⁾

⁽²⁶⁾ Článek 24 zákona o sdruženích a nevládních organizacích stanoví, že organizace občanské společnosti zachovávají svou neutralitu vůči politickým stranám v Kambodžském království.

⁽²⁷⁾ A/HRC/39/73/Add.1, strana 9.

⁽²⁸⁾ Úřad vysokého komisaře OSN pro lidská práva (OHCHR) (31. července 2019) – The annual report of OHCHR on its work in Cambodia (výroční zpráva Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva o činnosti v Kambodži).

⁽²⁹⁾ Rada OSN pro lidská práva, *Report of the Working Group on the Universal Periodic Review: Cambodia (zpráva pracovní skupiny pro všeobecný pravidelný přezkum: Kambodža)*, A/HRC/41/17, doplněno akronymy. Všeobecný pravidelný přezkum zejména doporučuje: pozměnit zákon o sdruženích a nevládních organizacích tak, aby byl v souladu se závazky států vyplývajícími z Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, a vytvořit bezpečné a příznivé prostředí pro občanskou společnost a odbory (mimo jiné: doporučení 110.12, 110.25 a 110.102); chránit nevládní organizace a zajistit, aby správní ustanovení zákona o sdruženích a nevládních organizacích nebyla využívána k ukončení či pozastavení činnosti nebo jinému nepříznivému ovlivňování nevládních organizací (doporučení 110.28); přijmout veškerá opatření na ochranu a podporu novinářů, obránců lidských práv, činitelů odborových organizací, aktivistů v oblasti práv k půdě a životního prostředí a dalších činitelů občanské společnosti (doporučení 110.85); přijmout opatření nezbytná k zajištění toho, aby právo na svobodu shromažďování a sdružování nebylo mařeno svévolnými omezeními a/nebo nadměrným používáním síly (doporučení 110.107).

2.3.2. *Postoj Kambodže*

- (53) Kambodža zdůvodňuje své kroky tím, že místní orgány musí zajistit bezpečnost a veřejný pořádek a že dotčené organizace občanské společnosti provádějí činnosti *ultra vires* nebo šíří zprávy, které porušují právní předpisy.
- (54) Kambodža potvrzuje svůj závazek přezkoumat zákon o sdruženích a nevládních organizacích a uvádí, že probíhají konzultace s organizacemi občanské společnosti a že v každé demokratické zemi takový postup vyžaduje čas.
- (55) Kambodža dodává, že přípravné práce na návrhu zákona o přístupu k informacím se realizují za plné spolupráce s organizacemi OSN, jako je Úřad vysokého komisaře OSN pro lidská práva a kancelář UNESCO v Phnompenhu. Kambodža dále prodloužila lhůty pro registraci organizací občanské společnosti pro daňové účely a pro daňové povinnosti.

2.3.3. *Posouzení*

- (56) Úřad vysokého komisaře OSN pro lidská práva již v roce 2015 a mluvčí Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva již v srpnu 2017 vyjádřili znepokojení ve vztahu k zákonu o sdruženích a nevládních organizacích a jeho důsledkům pro obranu lidských práv a prosazování transparentnosti a odpovědnosti. Na nedostatky zákona o sdruženích a nevládních organizacích upozornila Komise a Evropská služba pro vnější činnost (ESVČ), a to i v průběhu pozorovatelské mise v roce 2018, a rovněž mezinárodní společenství, např. v rámci všeobecného pravidelného přezkumu z roku 2019, jakož i generální tajemník OSN a zvláštní zpravodajka OSN.
- (57) Navzdory skutečnosti, že Kambodža podnikla určité pozitivní kroky, jako je zahájení procesu přezkumu zákona o sdruženích a nevládních organizacích, vedení dialogu s organizacemi občanské společnosti a zrušení požadavku na oznamování akcí občanské společnosti v třídením předstihu, se Komise na základě svých zjištění domnívá, že tyto kroky k překonání stávajících nedostatků nepostačují. Zejména právní rámec Kambodže zůstává beze změn a nedochází ke konkrétnímu provádění politik a prohlášení týkajících se prosazování a ochrany prostoru občanské společnosti. Kromě toho neustávají zprávy o monitorování, sledování, obtěžování, zatýkání a zadržování zástupců a aktivistů občanské společnosti ⁽³⁰⁾.
- (58) Dne 3. prosince 2018 vydala Kambodža prohlášení, ve kterém se zavázala k prosazování skutečného partnerství s organizacemi občanské společnosti. V červenci 2019 však generální tajemník OSN na Kambodžu nadále naléhal, aby posílila záruky, pokud jde o nerušenou činnost organizací občanské společnosti, a aby stabilizovala a rozšířila prostor pro působení těchto organizací. Generální tajemník OSN rovněž zdůraznil význam přezkumu zákona o sdruženích a nevládních organizacích v tomto ohledu ⁽³¹⁾.
- (59) Na základě mezinárodního práva v oblasti lidských práv a judikatury Výboru pro lidská práva dospěla Komise k závěru, že články 8 a 25 spolu s článkem 30 zákona o sdruženích a nevládních organizacích porušují čl. 22 odst. 2 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech. Články 9, 20 a 24 zákona o sdruženích a nevládních organizacích porušují rovněž čl. 22 odst. 2 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, a to vzhledem k vážným obavám týkajícím se jejich uplatňování ⁽³²⁾.
- (60) Komise konkrétně konstatuje, že důvody pro omezení registrace sdružení podle článku 8 zákona o sdruženích a nevládních organizacích jdou nad rámec toho, co je povoleno podle čl. 22 odst. 2 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech. Komise rovněž konstatuje, že článek 25 zákona o sdruženích a nevládních organizacích ve spojení s článkem 30 tohoto zákona ukládá organizacím občanské společnosti požadavky na podávání zpráv, které jdou nad rámec těch, které jsou přípustné podle čl. 22 odst. 2 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech. Navíc vágní formulace a nejasné uplatňování požadavku na neutralitu uvedeného v článku 24 zákona o sdruženích a nevládních organizacích nespĺňují požadavky čl. 22 odst. 2 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech.

⁽³⁰⁾ V tomto ohledu viz prohlášení zvláštní zpravodajky OSN ze dne 8. listopadu 2019, ve kterém vyzývá vládu, aby dodržovala práva na svobodu přesvědčení, projevu a shromažďování. Viz též společný dopis zástupců občanské společnosti kambodžskému předsedovi vlády ze dne 8. prosince 2019, v němž vyjadřují hluboké znepokojení nad represemi, které vedou k umlčování nezávislých a kritických stanovisek, a nad současným prostředím pro obhájce pracovních práv, čelné představitele odborových organizací a aktivisty občanské společnosti.

⁽³¹⁾ A/HRC/42/31 ze dne 31. července 2019.

⁽³²⁾ Analýza zákona o sdruženích a nevládních organizacích ve vztahu k normám v oblasti lidských práv je dostupná na internetových stránkách Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva od roku 2015. Viz například závěry Úřadu vysokého komisaře OSN na stranách 17 a 18 v tom smyslu, že článek 24 porušuje svobodu projevu a další lidská práva a že článek 25 ve spojení s článkem 30 omezuje právo na svobodu sdružování nad rámec toho, co je přípustné podle čl. 22 odst. 2 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech.

2.3.4. Závěry k článkům 21 a 22 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech

- (61) S ohledem na povahu práv, která byla porušena, dobu trvání, rozsah a dopad porušení Komise konstatuje, že Kambodža využívá své právní předpisy a svá soudní a správní opatření k omezení práva na svobodu sdružování a pokojného shromažďování a skutečnost, že nepřijala účinná opatření k zajištění svobodného občanského prostoru, představuje závažné a systematické porušení zásad stanovených v článcích 21 a 22 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech ve smyslu čl. 19 odst. 1 písm. a) nařízení o systému GSP.
- (62) Komise připomíná, že ačkoli právo na svobodu sdružování a pokojného shromažďování může podléhat určitým omezením, musí tato omezení splňovat podmínky stanovené v čl. 22 odst. 2 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, včetně podmínky, že taková omezení musí být nutná a přiměřená v demokratické společnosti. Komise však konstatuje, že Kambodža dostatečně neprokázala, že omezení práva na svobodu sdružování a pokojného shromažďování, jež jsou stanovena v jejich právních předpisech nebo uplatňována, splňují podmínky stanovené v článku 22 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech ⁽³⁾.

3. ZBÝVAJÍCÍ OTÁZKY PODLE ÚMLUV MOP Č. 87 A 98, JAKOŽ I MEZINÁRODNÍHO PAKTU O HOSPODÁŘSKÝCH, SOCIÁLNÍCH A KULTURNÍCH PRÁVECH

3.1. Pracovní práva – svoboda sdružování, právo odborově se organizovat a kolektivně vyjednávat (články 2, 3, 4 a 7 úmluvy MOP č. 87; články 1 a 3 úmluvy MOP č. 98; články 19, 21 a 22 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech; články 7 a 8 Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech)

- (63) Komise bere na vědomí původní i aktualizované informace, které Kambodža poskytla ve věci otázek týkajících se pracovních práv uvedených v oznámení o zahájení.
- (64) Komise konstatuje, že opatření přijatá Kambodžou od zahájení postupu dočasného odnětí v únoru 2019 dokládají, že v otázkách týkajících se pracovních práv došlo k určitým zlepšením. Vážné nedostatky a porušení však přetrvávají ve dvou otázkách, a to uzavření občanskoprávních a trestních řízení proti čelným představitelům odborových organizací a vyšetřování vražd čelných představitelů odborových organizací, jak doporučuje MOP.
- (65) Komise konstatuje, že bez ohledu na značný pokrok při řešení četných trestních, občanskoprávních a nerozhodnutých případů pracovních sporů, které se týkají čelných představitelů odborových organizací, aktivistů a pracovníků, by měly být všechny zbývající otevřené případy neprodleně vyřešeny. Vyřešení mnoha případů, jakkoli chvályhodné, nic nemění na tom, že došlo k předchozímu svévolnému zatýkání, by trvalo jen krátce.
- (66) Komise poukazuje na nedostatek konkrétních výsledků při vyšetřování vražd čelných představitelů odborových organizací, k nimž došlo v letech 2004 a 2007. Navíc navzdory závazku Kambodže, že pachatele postaví co nejrychleji před soud, a zorganizování třístranného setkání *ad hoc*, které svolala národní komise pro přezkum uplatňování mezinárodních úmluv o práci ratifikovaných Kambodžou v lednu 2019, a meziresortní schůzky konané v únoru 2019, jsou tato šetření stále otevřená.
- (67) Komise shledává, že nevyřešená občanskoprávní a trestní řízení vedená proti čelným představitelům odborových organizací a neuzavřená nezávislá vyšetřování vražd čelných představitelů odborových organizací závažným způsobem porušují zásady práva na svobodu sdružování zakotvené v základních úmluvách MOP č. 87 a 98, jakož i v článcích 19, 21 a 22 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech.
- (68) Komise se rovněž domnívá, že by mělo být neprodleně zahájeno nové kolo jednání se sociálními partnery s cílem pokračovat v revizi zákona o odborech. Tato revize by měla upřednostnit otevření oblasti působnosti zákona o odborech všem pracovníkům a úředníkům, další ustanovení k usnadnění registrace odborových organizací a sdružení zaměstnavatelů a ochranu proti všem aktům diskriminace zaměřeným proti odborovým organizacím s cílem zajistit plný soulad zákona o odborech s úmluvami MOP č. 87 a 98.

⁽³⁾ Tamtéž.

3.2. *Nediskriminace, práva k půdě a práva na bydlení (čl. 2 odst. 2 a čl. 11 odst. 1 Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech)*

- (69) Komise bere na vědomí původní i aktualizované informace, které Kambodža poskytla ohledně vlastnických práv k půdě, včetně uznání situace původního obyvatelstva v zemi. Komise konstatuje, že Kambodža dosáhla od zahájení postupu dočasně odnětí hmatatelného pokroku při řešení sporů o půdu v souvislosti s koncesemi na hospodářské využití půdy v odvětví cukrovárnictví. Stále však existují nedostatky v oblasti registrace pozemků, ustanovení o přidělování vlastnických práv a absence přiměřeného a nestranného přezkumu, jakož i řešení otázek týkajících se práv domorodých společenství. Je třeba vyvinout další úsilí za účelem vytvoření vhodného právního rámce, který zajistí transparentní a komplexní mechanismy řešení sporů o půdu.

4. ZÁVĚRY

- (70) Podle čl. 19 odst. 1 písm. a) nařízení o systému GSP mohou být celní preference v rámci preferenčních režimů uvedených v čl. 1 odst. 2 uvedeného nařízení dočasně odňaty z důvodu závažného a systematického porušování zásad stanovených v základních úmluvách OSN a MOP o lidských a pracovních právech.
- (71) Vzhledem ke skutečnostem a zřetelům popsaným v oddílech 2.1, 2.2 a 2.3, povaze porušených práv a k délce trvání, rozsahu a dopadu kroků a opomenutí Kambodže konstatuje Komise závažné a systematické porušování zásad stanovených v článcích 19, 21, 22 a 25 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech ze strany Kambodže.
- (72) V důsledku toho a po zvážení vyjádření a stanovisek Kambodže má Komise za to, že preferenční režim poskytovaný Kambodži by měl být dočasně odňat, dokud nebude rozhodnuto, že důvody pro odnětí platnosti již neplatí.
- (73) Při posuzování toho, které produkty by měly být dotčeny, bere Komise v úvahu potřeby Kambodže v oblasti hospodářského rozvoje a cíle nařízení o systému GSP, včetně potřeby, aby Kambodža diverzifikovala svou vývozní základnu. Komise dále bere v úvahu socioekonomický dopad odnětí, včetně dopadu na pracovníky a průmyslová odvětví.
- (74) Komise rovněž bere v úvahu pokrok, jehož Kambodža dosáhla od zahájení postupu dočasně odnětí. A v neposlední řadě Komise bere na vědomí pozitivní spolupráci s Kambodžou v průběhu celého procesu.
- (75) Komise proto dospěla k závěru, že by celní preference podle nařízení o systému GSP měly být pro některé produkty pocházející z Kambodže odňaty. Tyto produkty spadají pod kódy harmonizovaného systému (dále jen „HS“): 1212 93, 4201 00, 4202, 4203, 4205 00, 4206 00, 6103 41, 6103 43, 6103 49, 6105, 6107, 6109, 6115 10, 6115 21, 6115 22, 6115 29, 6115 95, 6115 96, 6115 99, 6203 41, 6203 43, 6203 49, 6205, 6207, 6211 32, 6211 33, 6211 39, 6211 42, 6211 43, 6211 49, 6212, 6403 19, 6403 20, 6403 40, 6403 51, 6403 59, 6403 91, 6403 99, 6405 a 6406.
- (76) Komise bude situaci v Kambodži i nadále sledovat, včetně otázek občanských a politických práv, pracovních práv a práv k půdě a práv na bydlení. Komise může odnětí celních preferencí pozměnit. Pokud Kambodža v plném rozsahu zareaguje na problémy uvedené v tomto nařízení v přenesené pravomoci, může Komise celní preference v souladu s článkem 20 nařízení o systému GSP obnovit,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Nařízení (EU) č. 978/2012 se mění takto:

- 1) V příloze II se v záhlaví „Země zvýhodněné v rámci obecného režimu podle čl. 1 odst. 2 písm. a), které jsou z tohoto režimu dočasně vyňaty v souvislosti se všemi nebo některými produkty pocházejícími z těchto zemí“, text a tabulka nahrazují tímto:

„Sloupec A: abecední kód podle nomenklatury zemí a území pro statistiku zahraničního obchodu Unie

Sloupec B: název

Sloupec C: kódy HS produktů, pro které byly celní preference uvedené v čl. 1 odst. 2 písm. a) dočasně odňaty“

„A	B	C
KH	Kambodža	4201 00, 4202, 4203, 4205 00, 4206 00, 6103 41, 6103 43, 6103 49, 6105, 6107, 6109, 6115 10, 6115 21, 6115 22, 6115 29, 6115 95, 6115 96, 6115 99, 6203 41, 6203 43, 6203 49, 6205, 6207, 6211 32, 6211 33, 6211 39, 6211 42, 6211 43, 6211 49, 6212, 6403 19, 6403 20, 6403 40, 6403 51, 6403 59, 6403 91, 6403 99, 6405, 6406“

- 2) V příloze IV se za první tabulkou pod záhlavím „Země zvýhodněné v rámci zvláštního režimu pro nejméně rozvinuté země podle čl. 1 odst. 2 písm. c)“ text a tabulka nahrazují tímto:

„Země zvýhodněné v rámci zvláštního režimu pro nejméně rozvinuté země podle čl. 1 odst. 2 písm. c), které jsou z tohoto režimu dočasně vyňaty v souvislosti se všemi nebo některými produkty pocházejícími z těchto zemí

Sloupec A: abecední kód podle nomenklatury zemí a území pro statistiku zahraničního obchodu Unie

Sloupec B: název

Sloupec C: kódy HS produktů, pro které byly celní preference uvedené v čl. 1 odst. 2 písm. c) dočasně odňaty:

A	B	C
KH	Kambodža	1212 93, 4201 00, 4202, 4203, 4205 00, 4206 00, 6103 41, 6103 43, 6103 49, 6105, 6107, 6109, 6115 10, 6115 21, 6115 22, 6115 29, 6115 95, 6115 96, 6115 99, 6203 41, 6203 43, 6203 49, 6205, 6207, 6211 32, 6211 33, 6211 39, 6211 42, 6211 43, 6211 49, 6212, 6403 19, 6403 20, 6403 40, 6403 51, 6403 59, 6403 91, 6403 99, 6405, 6406“

Článek 2

Dočasné odnětí uvedené v článku 1 bodech 1 a 2 se nepoužije na dovoz produktů, které jsou již na cestě do Unie k 12. srpnu 2020, za předpokladu, že místo určení těchto produktů nelze změnit. V tomto případě bude vyžadován platný doklad ve formě konosamentu.

Článek 3

Toto nařízení vstupuje v platnost třetím dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Použije se ode dne 12. srpna 2020.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 12. února 2020.

Za Komisi
Předsedkyně
Ursula VON DER LEYEN